Instytut Informatyki UWr

Wstęp do informatyki

Lista 5

Uwagi:

- Programy lub funkcje stanowiące rozwiązania zadań na tej liście powinny być napisane w języku C lub Python i poprzedzone prezentacją idei rozwiązania (najlepiej przy pomocy pseudokodu). Należy również przeanalizować złożoność czasową i pamięciową. Staraj się, aby złożoność Twojego rozwiązania była jak najmniejsza!
- W rozwiązaniach zadań nie należy korzystać z funkcji/narzędzi wspomagających ten proces, dostępnych w wykorzystywanym języku programowani i/lub jego bibliotekach, które nie były stosowane na wykładzie (w szczególności, korzystamy tylko z operatorów arytmetycznych + * / %, w przypadku Pythona również //).
- 1. [1] Dla ustalonej liczby naturalnej k wyznacz wartości wykładnika b z przedziału $[2^k, 2^{k+1}]$, dla których algorytm szybkiego potęgowania podany na wykładzie wykona:
  - a. najwięcej mnożeń
  - b. najmniej mnożeń

W odpowiedziach do punktów a. i b. podaj wartość b, liczbę wykonanych mnożeń i potęgi liczby a, które będą domnażane do wyniku (czyli zmiennej rez). Analizę przeprowadź dla obu implementacji algorytmu (rekurencyjnej i nierekurencyjnej).

Wskazówka: najpierw możesz rozwiązać zadanie dla konkretnej wartości k (np. k=10), a potem uogólnić poczynione obserwacje.

2. [2] Silniową reprezentacją liczby n nazywamy ciąg $s_k, s_{k-1} \dots s_2, s_1$ taki, że

```
a. n = 1! \cdot s_1 + 2! \cdot s_2 + ... + k! \cdot s_k
b. s_i \le i dla każdego i \in \{1, 2, ..., k\}
c. s_k > 0
```

Wiadomo, że każda liczba naturalna ma dokładnie jedną reprezentację silniową. Napisz funkcję, która dla zadanej liczby n, wypisuje jej reprezentację silniową i działa w czasie $O(\log n)$.

Przykład. Silniowa reprezentacja liczby 100 jest równa 4, 0, 2, 0 gdyż $100 = 1! \cdot \mathbf{0} + 2! \cdot \mathbf{2} + 3! \cdot \mathbf{0} + 4! \cdot \mathbf{4}$

3. [1] Wiadomo, że zachodzą tożsamości:

```
\text{nwd}(2n, 2m) = 2 \cdot \text{nwd}(n, m)

\text{nwd}(2n, m) = \text{nwd}(n, m) dla nieparzystej liczby m > 0.
```

Następująca funkcja wyznacza największy wspólny dzielnik liczb n i m, wykorzystując powyższe tożsamości.

```
int gcd(int n, int m)
{    int ilenp;
    if (!m) return n;
    if (n<m) return gcd(m,n);
    ilenp = n%2 + m%2;
    if (ilenp==2) return gcd(n-m,m);
    if (!ilenp) return 2*gcd(n/2,m/2);
    if (n%2==0) return gcd(n/2,m);
    else return gcd(n,m/2);
}</pre>
```

```
def gcd(n,m):
  if (m==0): return n
  if (n<m): return gcd(m,n)
  ilenp = n%2 + m%2
  if (ilenp==2):
     return gcd(n-m,m)
  if (ilenp==0):
     return 2*gcd(n/2,m/2)
  if (n%2==0): return gcd(n/2,m)
  else: return gcd(n,m/2)</pre>
```

- a. Pokaż, że funkcja gcd działa w czasie $O(\log n + \log m)$.
- b. Napisz nierekurencyjną funkcję wyznaczającą największy wspólny dzielnik z dwóch liczb w taki sposób, w jaki realizuje to funkcja gcd.
- 4. [1] Ciąg G zdefiniowany jest w następujący sposób

$$G_0 = G_1 = G_2 = 1$$

 $G_n = G_{n-1} + G_{n-2} + G_{n-3}$ dla $n > 2$.

Napisz funkcję, która dla liczby naturalnej n wyznacza wartość G_n w czasie O(n) i pamięci O(1).

5. Niech funkcja T określona na liczbach naturalnych będzie zadana następującym wzorem:

$$T(n,0) = n$$
 dla $n \ge 0$
 $T(0,m) = m$ dla $m \ge 0$
 $T(n,m) = T(n-1, m) + 2T(n, m-1)$ dla $n > 0$ i $m > 0$

- a. [1] Napisz rekurencyjną funkcję fTrec(int n, int m) obliczającą wartość funkcji T dla argumentów n i m. Narysuj drzewo wywołań dla fTrec(3,4) i podaj wartość T(3,4).
- b. [1] Napisz nierekurencyjną funkcję fTiter(int n, int m) obliczającą wartość funkcji T(n, m) w czasie $O(n \cdot m)$ i pamięci O(n+m).
- 6. [1] Napisz funkcję fibonacci(*k*, *r*), która zwraca wartość *F*_k mod *r*. *Uwaga*: W obliczeniach wykonywanych przez Twoją funkcję nie powinny występować liczby większe od dwukrotności maksimum z liczb *r* i *k*.
- 7. Napisz funkcję, która dla podanych liczb naturalnych n, m wyznacza najmniejszą liczbę naturalną k taką, że $n^k \ge m$.

Wersja łatwiejsza [1 pkt]: złożoność czasowa algorytmu może wynieść O(k).

Wersja trudniejsza [2 pkt]: złożoność czasowa algorytmu powinna być $O(\log k)$.

Wskazówka. Najpierw wyznacz najmniejsze i takie, że $n^{2^i} \ge m$.

Zadania dodatkowe, nieobowiązkowe (nie wliczają się do puli punktów do zdobycia na ćwiczeniach, punktacja została podana tylko jako informacja o trudności zadań wg wykładowcy)

1. [1] Napisz funkcję fibonacci(k, r), która zwraca wartość p taką, że F_p jest najmniejszą liczbą Fibonacciego, która przy dzieleniu przez k daje resztę r. Czy potrafisz oszacować złożoność czasową swojego rozwiązania?

Przykład

Wartość zwracana dla fibonacci(5,4) to 8, ponieważ najmniejszą liczbą Fibonacciego dającą resztę 4 przy dzieleniu przez 5 jest F_8 .

Uwaga: W obliczeniach wykonywanych przez Twoją funkcję nie powinny występować liczby większe od dwukrotności maksimum z liczb p i k.

- 2. [1] Napisz funkcję, która dla liczby naturalnej n wyznacza wartość n-tej liczby Fibonacciego F_n w czasie O(n) i pamięci O(1).
- 3. [3] Napisz funkcję fibonacci(n), która wyznacza F_n w czasie O($\log n$).

Uwaga do zad. 8 i 9: wartości F_n już dla niewielkich n przekraczają zakres typów int i long w języku C; implementując swoje rozwiązania możesz wyznaczać np. resztę z dzielenia przez 100 liczby F_n .

4. Napisz nierekurencyjną funkcję fTiter(int n, int m) obliczającą wartość funkcji T(n, m) z zadania 5 w czasie O(n·m) i pamięci O(min(n, m)).